

Vystymosi komitetas

2022/2047(INI)

17.10.2022

NUOMONĖ

Vystymosi komiteto

pateikta Kultūros ir švietimo komitetui

dėl Naujosios Europos kultūros darbotvarkės ir ES tarptautinių kultūrinių ryšių strategijos įgyvendinimo
(2022/2047(INI))

Nuomonės referentė: Sabine Verheyen

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Vystymosi komitetas ragina atsakingą Kultūros ir švietimo komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- A. kadangi kultūra ir kultūros prieinamumas sudaro laisvės ir pagarbos žmogaus teisėms pagrindą;
- B. kadangi 2021 m. Didžiojo dvidešimtuko kultūros ministrų Romos deklaracijoje visos valstybės narės įsipareigojo imtis veiksmų, kuriais siekiama apsaugoti kultūros paveldą, kuriam gresia pavojus krizės zonoje, ir pripažįstamas didelis kultūros paveldo potencialas skatinant klimato politikos veiksmus ir darnų vystymąsi;
- C. kadangi COVID-19 krizė parodė, kad kultūros ir kūrybos sektoriai, kurie paprastai yra socialinės sanglaudos vektoriai, yra vieni iš pažeidžiamiausių sektorių;
 1. pakartoja, kad kultūra yra svarbus žmogaus socialinės raidos elementas, darnaus vystymosi varomoji jėga ir neatsiejama tokio vystymosi socialinio, ekonominio ir aplinkos aspektų dalis; primena, kad kultūra gali padėti kurti darbo vietas, skatinti ekonomikos augimą ir ilgalaikius visuomenės pokyčius bei pažangą, prisidedama prie bendruomenių stabilumo ir tvarumo bei socialinės sanglaudos stiprinimo; primena, kad kultūra yra labai svarbi įgyvendinant JT darbotvarkėje iki 2030 m. priimtą įsipareigojimą užtikrinti, kad niekas nebūtų paliktas nuošalyje; ragina stiprinti kultūros veikėjų indėlį į darnų vystymąsi pripažįstant autorius, menininkus ir kultūros ir kūrybos sektorių veiklos vykdytojus profesionaliais darbuotojais, dalyvaujant sustiprintame ir įtraukiamo dialoge, profesiniuose tinkluose, mainuose ir įvairių suinteresuotųjų subjektų partnerystėse ir remiant pilietinės visuomenės organizacijas; pabrėžia, kad reikia stiprinti Europos Sąjungos, kaip pasaulinės kultūrinės partnerės, diplomatinį vaidmenį laikantis darnaus vystymosi tikslų; pabrėžia, kad jaunimo mainai, miestų giminiavimasis ir profesinė partnerystė buvo svarbios priemonės kultūrų tarpusavio supratimui skatinti ir ES turėtų jas skatinti vykdydama savo vystymosi ir užsienio politiką; dar kartą patvirtina, kad reikia sudaryti palankesnes sąlygas tarptautiniams mainams, siekiant skatinti kultūrinius ryšius ir pašalinti kliūtis judumui kultūros sektoriuje;
 2. dar kartą pabrėžia, kad kultūra ir kultūros paveldas, įskaitant tarptautinį bendradarbiavimą kultūros srityje, yra ES vertybių, įskaitant taiką, demokratiją, teisinę valstybę, pagrindines, žmogaus teises ir lyčių lygybę, propagavimo svertas, suteikiantis ES, jos valstybėms narėms ir šalims partnerėms galimybę pasimokyti iš kultūrų, pasisemti gerosios patirties ir praktinės patirties, skatinti kultūros ir kūrybos pramonės plėtrą, propaguoti toleranciją, kultūrų ir religijų dialogą ir tarpusavio supratimą;
 3. pabrėžia, kad neįgaliesiems, ypač besivystančiose šalyse, turi būti užtikrinta galimybė naudotis kultūra ir švietimu, kad būtų nutrauktas užburtas ratas, dėl kurio blogėja jų socialinės ir kultūrinės gyvenimo sąlygos;
 4. palankiai vertina tai, kad kultūra kaip intervencijos sritis įtraukta į teminę programą „Pasauliniai uždaviniai“ pagal Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio

bendradarbiavimo priemonės (KVTBP) „Globali Europa“ reglamentą, siekiant skatinti tvarų socialinį ir ekonominį vystymąsi ir tarptautinį kultūrinį bendradarbiavimą bei skatinti kultūrinės įvairovės iniciatyvas; palankiai vertina KVTBP „Globali Europa“ indėlį į programą „Erasmus+“, visų pirma veiksmus, skirtus globaliesiems Pietums, kurie nedalyvauja programoje „Erasmus+“; ragina Komisiją ir Europos išorės veikslių tarnybą tinkamai stebėti veiksmų, susijusių su tarptautiniu bendradarbiavimu kultūros srityje, įgyvendinimo padėtį ir pagal KVTBP „Globali Europa“ pasiektus rezultatus, visų pirma kultūros ir švietimo srityse, ir reguliariai teikti ataskaitas Parlamentui, be kita ko, per kas pusę metų vykstantį priežiūros procesą (aukšto lygio geopolitinis dialogas), metines ataskaitas ir nuodugnę veiklos rodiklių vertinimą;

5. primygtinai ragina Komisiją teikti tinkamą finansavimą tarptautiniams kultūriniais ryšiams dabartinėse kultūros ir švietimo programose, visų pirma įtraukiant kultūros finansavimo galimybes į geografinius asignavimus ir į KVTBP priemonės temines programas; ragina skirti tinkamą finansavimą kultūros paveldo apsaugai, išsaugojimui ir atkūrimui pagal KVTBP „Globali Europa“, ypač vietovėse, kuriose dažni konfliktai, ir regionuose, kurie yra pažeidžiami dėl gaivalinių nelaimių ir su klimato kaita susijusios rizikos; be to, ragina šalis partneres stiprinti savo kultūros politiką; pabrėžia, kad norint, jog ES išorės kultūros finansavimo veikla būtų tvari ilguoju laikotarpiu, būtina aktyviai įtraukti vietos partnerius, įskaitant pilietinės visuomenės organizacijas, pritaikyti programas prie vietos realijų, o įgyvendinant ir vertinant projektus reikia tinkamai atsižvelgti į laikotarpį po finansavimo;
6. pabrėžia, kad ES turi potencialą sustiprinti savo partnerystes tarptautinio kultūrinio bendradarbiavimo srityje per atokiausius regionus ir užjūrio šalis bei teritorijas (UŠT), esančias geografinėse, kultūrinėse ir kalbinėse kryžkelėse visame pasaulyje; ragina ES parengti tarptautinius kultūrinio bendradarbiavimo projektus, kuriuose dalyvautų atokiausi regionai ir UŠT, siekiant skatinti regioninę integraciją ir kurti naujas partnerystes su šalimis partnerėmis;
7. pabrėžia, kad būtina saugoti kultūrų įvairovę ir ją skatinti kaip vaisingo šalių ir kultūrų dialogo sąlygą; primena ES įsipareigojimą prisidėti prie Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (UNESCO) konvencijos dėl kultūros raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo įgyvendinimo;
8. palankiai vertina tai, kad į siūlomo ES ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių organizacijos partnerystės susitarimo III antraštinę dalį (Žmogaus ir socialinis vystymasis) įtrauktas specialus skyrius dėl kultūros; pabrėžia, kad bendradarbiavimas šioje srityje taip pat turėtų apimti kovą su neteisėta prekyba kultūros paveldu ir prisidėti prie pastangų užtikrinti kultūros kūrinių ir artefaktų grąžinimą, restituciją ir išsaugojimą; primena, kad į ES ir CARIFORUM ekonominės partnerystės susitarimą įtrauktas atskiras protokolas dėl bendradarbiavimo kultūros srityje, į kurį įtrauktos nuostatos dėl kultūrinių mainų ir dialogo; ragina taikyti lengvatinį režimą priemonėms, kuriomis siekiama palengvinti kultūros vertybių ir paslaugų srautą ir skatinti menininkų iš besivystančių šalių judumą, kaip apibrėžta 2005 m. UNESCO konvencijoje dėl kultūros raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo, siekiant sukurti teisingą pasaulinį kultūros sektorių; ragina stiprinti kultūros programas siekiant skatinti įsidarbinimo galimybes, turizmą, integracinį ir tvarų augimą ir socialinę sanglaudą, skatinti jaunimo įgalėjimą ir lyčių lygybę, kovoti su žalingomis socialinėmis ir lyčių normomis bei

stereotipais, kovoti su visų formų diskriminacija, taip pat remti kultūros sektorių, kuri labai paveikė COVID-19 pandemija, be to, remti ir propaguoti kultūrinės teisės ES nepriklausančiose šalyse, įskaitant menininkų, žurnalistų ir akademikų saviraiškos laisvę, ir skatinti laisvą dialogą bei keitimąsi gerąja patirtimi tarptautiniu lygmeniu;

9. ragina parengti naujus ES ir besivystančių valstybių bendradarbiavimo modelius, visų pirma bendradarbiavimo su jų nacionalinėmis kultūros institucijomis;
10. ragina į būsimą Europos Sąjungos išorės veiksmų jaunimo veiksmų planą įtraukti konkrečias priemones ir programas, kurios padėtų ES ir globalių Pietų jaunimui supažindinti su kitomis kultūromis ir kalbomis;
11. pabrėžia, kad kultūros ir gamtos paveldo apsauga, išsaugojimas ir restauravimas yra esminis veiksnys užtikrinant jo perdavimą ateities kartoms, ypač jaunimui; primena, kad restauruojant kultūros kūrinius ir artefaktus skatinama pagarba įvairių kultūrų vertybėms ir jų tarpusavio supratimas, taip pat skatinama taika, susitaikymas ir dialogas; ragina ES ir jos valstybes nares sudaryti palankesnes sąlygas dialogui ir dalytis geriausia patirtimi kultūros ir gamtinio paveldo apsaugos, išsaugojimo ir restauravimo srityje pagal KVTBP „Globali Europa“ reglamentą.
12. pabrėžia unikalų čiabuvių tautų ir vietos bendruomenių, gyvenančių savo protėvių žemėje šalia gamtos ir laukinės gamtos, vaidmenį saugant ir propaguojant kultūros ir gamtos paveldą ir jų svarbą įgyvendinant klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos priemones; pabrėžia, kad besivystančiose šalyse mažumų ir čiabuvių kalbų apsauga yra labai svarbi siekiant apsaugoti čiabuvių tautų kultūrinę tapatybę ir orumą bei išsaugoti jų tradicinį paveldą; ragina pagal KVTBP „Globali Europa“ numatyti tinkamą finansavimą siekiant stiprinti kultūros ir gamtos paveldo apsaugą, atsižvelgiant į čiabuvių ir vietos bendruomenių teises, be kita ko, teisę į žemę;
13. ragina stiprinti privačiojo sektoriaus ir viešųjų subjektų bendradarbiavimą siekiant apsaugoti ir išsaugoti kultūros paveldą šalyse partnerėse; primena, kad privatusis sektorius prisideda prie kultūros objektų administravimo, finansavimo ir apsaugos;
14. ragina gerbti ir saugoti besivystančių šalių, kurios dėl konfliktų labai dažnai netenka savo kultūros paveldo, interesus ir į juos atsižvelgti 2022–2025 m. kovos su neteisėta prekyba kultūros vertybėmis veiksmų plane;
15. pabrėžia, kad tinkamos infrastruktūros, profesinių žinių ir kvalifikuotų specialistų trūkumas gali būti kliūtis tinkamam kultūros paveldo ir artefaktų valdymui;
16. pabrėžia, kad siekiant skatinti tarpusavio supratimą svarbu, kad tautos ir jų žmonės keistųsi idėjomis, informacija, menu ir kitais kultūros aspektais; primena, kad populiarī kultūra ir menas turi didelę įtaką tam, kaip suvokiama tam tikra šalis, tauta ar klausimas; pabrėžia kultūros kūrinių svarbą kalbiniam ir tarpvalstybiniam supratimui; pabrėžia, kad kultūros kūriniai, pvz., filmai ar literatūra, kuria ryšius tarp skirtingų kultūrų, todėl turėtų būti skatinama kurti tarptautinius bendrus kūrinius;
17. ragina į ES iniciatyvas, įskaitant iniciatyvas, kuriomis remiamos švietimo ir mainų programos, įtraukti tinkamą mokymą, keitimąsi žiniomis ir keitimąsi geriausia patirtimi.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	13.10.2022
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 19 -: 1 0: 1
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Eric Andrieu, Hildegard Bentele, Catherine Chabaud, Lefteris Christoforou, Antoni Comín i Oliveres, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Alessandra Basso, Benoît Biteau, Caroline Roose
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	France Jamet, Pierre Karleskind, Ljudmila Novak, Christine Schneider

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

19	+
NI	Antoni Comín i Oliveres
PPE	Hildegard Bentele, Lefteris Christoforou, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Ljudmila Novak, Christine Schneider, Tomas Tobé
Renew	Catherine Chabaud, Pierre Karleskind
S&D	Eric Andrieu, Ilan De Basso, Mónica Silvana González, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino
The Left	Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Benoît Biteau, Pierrette Herzberger-Fofana, Caroline Roose

1	-
ID	France Jamet

1	0
ECR	Beata Kempa

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė